

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/955/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113214878
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6113214878.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky R. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. V., B. X, proti odporcovi Centrum právnej pomoci v Banskej Bystrici, so sídlom Kancelária Banská Bystrica, Trieda SNP 75, Banská Bystrica, o vylúčenie druhej osoby ako spoločne posudzovanej osoby, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 14C/124/2013-61 zo dňa 23. 6. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd konanie o vylúčenie druhej osoby ako spoločne posudzovanej osoby zastavil a vo vzťahu k trovám konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa návrhom na začatie konania domáhala vylúčenia svojho manžela ako spoločne posudzovanej osoby vo všetkých konaniach o nároku na poskytnutie právnej pomoci navrhovateľke. Ako odporcu v konaní navrhovateľka označila Kanceláriu Centra právnej pomoci so sídlom Banská Bystrica, Trieda SNP 75. Takto označený účastník konania však nemá podľa § 19 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) s poukazom na § 18 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a oznámenie 10/2014 Ministerstva spravodlivosti SR č. 37828/2014/110 o vydaní Štatútu Centra právnej pomoci právnu subjektivitu, a teda ani spôsobilosť byť účastníkom konania, keď kancelária Centra právnej pomoci je len organizačnou zložkou Centra právnej pomoci. Vzhľadom na to, že nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania predstavuje taký nedostatok podmienky konania, ktorý nie je možné odstrániť, okresný súd konanie zastavil. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p..

Proti uzneseniu okresného súdu podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie, navrhla odvolaním napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Okresnému súdu vytkla, že po tom, čo mu bol doručený návrh na začatie konania obsahujúci nesprávne označenie skutočného účastníka konania, ktorý právnu subjektivitu má, nevyzval navrhovateľku postupom podľa § 43 ods. 1 O. s. p. na opravu, resp. doplnenie jej návrhu na začatie konania. V prípade, ak by týmto spôsobom okresný súd postupoval, navrhovateľka by bola zisťovala presné označenie odporcu a následne reparovala tento odstrániteľný nedostatok podania. Uvedomuje si, že mala žalovať Centrum právnej pomoci - ústredie so sídlom v Bratislave, ktoré právnu subjektivitu má. Napriek uvedenému ju však súd po tom, čo zistil, že kancelária Centra právnej pomoci je len jeho pobočkou, mal uznesením vyzvať na opravu svojho návrhu. Keďže tak však neurobil, jedná sa o odňatie možnosti konať pred súdom, ktoré je možné reparovať len zrušením rozhodnutia okresného súdu o zastavení konania.

Po uplynutí zákonnej lehoty na odvolanie zaslala odvolateľka okresnému súdu podanie zo dňa 1. 8. 2014 označené ako: „ Podanie - opravný návrh“, v ktorom uviedla, že opravuje žalobný návrh v časti

označenia odporcu tak, že týmto je Centrum právnej pomoci, ústredie, so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava 15. Uvedenú opravu žiadala vykladať ako návrh na zmenu účastníka konania, ktorý je podľa jej názoru dôvodný v prípade, ak sa preukáže, že pôvodný účastník nie je vecne legitimovaný.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), odvolanie prejednal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O. s. p.).

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

Právnickými osobami sú

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb
- b) účelové združenia majetku
- c) jednotky územnej samosprávy
- d) iné subjekty o ktorých to ustanovuje zákon (§ 18 ods. 2 OZ).

Spôsobilosť byť účastníkom konania má podľa § 19 O. s. p. ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Zákon tu teda odkazuje na hmotné právo a procesnoprávna subjektivita vo všeobecnosti (okrem vety za bodkočiarkou § 19 O. s. p.) splyva so subjektivitou hmotnoprávnou, upravenou Občianskym zákonníkom. Hmotnoprávnu subjektivitu, a preto aj spôsobilosť byť účastníkom konania, majú predovšetkým všetky fyzické osoby (§ 7 ods. 1 OZ). Vzniká ich narodením, zaniká smrťou prípadne vyhlásením za mŕtveho. Spôsobilosť mať práva a povinnosti (hmotnoprávnu subjektivitu) majú však i právnické osoby. Medzi ne zaraďujeme združenia fyzických alebo právnických osôb (napr. obchodné spoločnosti a družstvá, občianske združenia a pod.), účelové združenia majetku (nadácie a fondy), jednotky územnej samosprávy (napr. obce) a tiež iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon. Navrhovateľka ako odporcu v predmetnom konaní označila Centrum právnej pomoci v Banskej Bystrici, so sídlom Kancelária Banská Bystrica, Trieda SNP 75, Banská Bystrica. Uvedený subjekt však nie je združením fyzických alebo právnických osôb (§ 18 ods. 2 písm. a/ OZ), účelovým združením majetku (§ 18 ods. 2 písm. b/ OZ), jednotkou územnej samosprávy (§ 18 ods. 2 písm. c/ OZ) a ani subjektom, ktorému postavenie právnickej osoby priznáva zákon (§ 18 ods. 2 písm. d/ OZ), keď zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v § 5 ods. 1, v spojení s § 21 ods. 1 a 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, priznáva postavenie právnickej osoby len Centru právnej pomoci (so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 30 798 841), ktoré je štátnou rozpočtovou organizáciou. Za týchto okolností by navrhovateľkou označený odporca, ktorý nie je právnickou osobou, mohol mať spôsobilosť byť účastníkom konania len v prípade, ak by mu túto spôsobilosť priznával zákon, ako je to napríklad pri zdravotníckom zariadení v konaní o spôsobilosti na právne úkony podľa § 186 ods. 1 O. s. p., pri prípravnom výbore politickej strany alebo politického hnutia v rámci konania vo veciach registrácie politických strán a politických hnutí (§ 250ze O. s. p.), a podobne. Vo vzťahu ku kancelárii Centra právnej pomoci však ani Občiansky súdny poriadok a ani žiaden osobitný zákon podobnú úpravu neobsahuje, keď kancelária Centra právnej pomoci jej len organizačnou zložkou právnickej osoby - Centra právne pomoci, t. j. subjektom nemajúcim spôsobilosť na práva a povinnosti a teda ani spôsobilosť byť účastníkom konania. Vzhľadom na to, že ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nie je možné odstrániť, okresný súd v súlade so zákonom konanie zastavil (§ 104 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ pritom pri formulovaní vyššie uvedeného záveru nesprávne vychádzal aj z oznámenia Ministerstva spravodlivosti SR č. 37828/2014/110 zo dňa 9. 5. 2014 o vydaní Štatútu Centra právnej pomoci, a to napriek skutočnosti, že konanie na okresnom súde sa začalo dňa 28. 5. 2013 a predmetný štatút nadobudol účinnosť až dňa 15. 5. 2014 (čl. 9 oznámenia

Ministerstva spravodlivosti SR č. 37828/2014/110 zo dňa 9. 5. 2014 o vydaní Štatútu Centra právnej pomoci), uvedené pochybenie nemá vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu. Ako už totiž bolo uvedené vyššie, právna úprava platná a účinná v čase podania návrhu na začatie konania (§ 5 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. v spojení s § 21 ods. 1 a 4 zákona č. 523/2004 Z. z.) priznávala postavenie právnickej osoby len samotnému Centru právnej pomoci (so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 30 798 841), ktoré je štátnou rozpočtovou organizáciou.

K odvolacej argumentácii navrhovateľky je ďalej potrebné uviesť, že ak je odporca v návrhu na začatie konania označený úplne, presne, určito a zrozumiteľne, nie je vadou tohto podania skutočnosť, že tento účastník nemá spôsobilosť byť účastníkom konania. Pokiaľ je totiž v návrhu na začatie konania takto (úplne, presne, určito a zrozumiteľne) označený za účastníka konania ten, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, ide o nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Len nepresné označenie existujúceho žalovaného subjektu je vadou podania, ktorú je treba odstrániť podľa § 43 O. s. p.. Z označenia odporcu navrhovateľkou v návrhu na začatie konania, ako aj z ďalších jej písomností adresovaných súdu, pritom nemal odvolací súd pochybnosť o tom, že navrhovateľka mienila svoj návrh na začatie konania smerovať voči Kancelárii Centra právnej pomoci v Banskej Bystrici, so sídlom Trieda SNP 75, Banská Bystrica, t. j. subjektu označeného v návrhu na začatie konania presne, určito a zrozumiteľne, čomu zodpovedá aj jej následná snaha o zámenu tohto subjektu za Centrum právnej pomoci, ústredie, so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava 15. Na základe uvedeného je možné konštatovať, že okresný súd nepochybil, pokiaľ navrhovateľku postupom podľa § 43 ods. 1 O. s. p. nevyzval na opravu návrhu na začatie konania, ktorý nebolo možné považovať za nesprávny, neúplný alebo nezrozumiteľný.

Záverom je potrebné uviesť, že pokiaľ sa navrhovateľka domáhala v odvolacom konaní zámény účastníka konania na strane odporcu, o uvedenom návrhu odvolací súd nerozhodoval. S poukazom na § 216 O. s. p. totiž ustanovenie tretej časti Občianskeho súdneho poriadku pojednávajúce o možnosti zámény účastníkov v konaní pre odvolacie konanie neplatia. Navyše, uvedenému návrhu by nebolo možné vyhovieť ani v konaní pred súdom prvostupňovým. Ak totiž v žalobe označený účastník nemá právnu subjektivitu (nie je spôsobilý byť účastníkom konania), nemôže súd pripustiť, aby subjekt bez právnej spôsobilosti z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil do už začatého konania subjekt s právnu subjektivitou; nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky tohto konania, pre ktorý treba konanie zastaviť. Zastavenie konania však nepredstavuje prekážku veci už rozhodnutej (res iudicata), preto navrhovateľke nič nebráni domáhať sa svojho nároku novým návrhom na začatie konania, v ktorom ako odporcu uvedie subjekt majúci spôsobilosť na práva a povinnosti, teda aj spôsobilosť byť účastníkom konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.